

LIVIU DAMIAN

(13 martie 1935 – 20 iulie 1986)

POET, ESEIST, TRADUCĂTOR

85 de ani de la naștere

„Liviu Damian este unul din munții cei mai frumoși, cei mai înalți din literatură. Nu este numai un poet venit de la Dumnezeu, a fost inspirat în toate, vedea poezie în tot. Liviu Damian este un Socrate al nostru, un om de o înțelepciune extraordinară. Într-adevăr a făcut o poezie de trezire, care oferă oxigen”.

Spiridon VANGHELI

SALCÂMU-ACESTA CARE-MI CREȘTE

*Din pragul casei părintești
la frunza-i tânăr, iar la gânduri
e ca bătrânii de demult.*

*Salcâmu-acest cu frunza rară
cu trunchi brăzdat de semne-adânci
fântâna, casa și suflarea
mi le-a cuprins cu rădăcini.*

**Salcâmul din prag,
Liviu DAMIAN**

DATE BIOGRAFICE

- **1935** – S-a născut la 13 martie în familia intelectualilor Ștefan și Eufimia Damian, satul Strâmba (ulterior Leadoveni, în prezent Corlăteni), raionul Râșcani
- **1951** – Este anul în care numele viitorului poet apare pentru prima oară în presa periodică
- **1954** – Coautor al culegerii colective „Glasuri tinere”
- **1955** – Absolvește școala medie din satul natal
- **1960** – Absolvește Facultatea de Istorie și Litere a Universității de Stat din Chișinău
- **1963-1968** – Redactor-șef adjunct al revistei „Nistru”
- **1976-1986** – Secretar al comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor din Moldova
- **1986, 20 iulie** – Liviu Damian a decedat. A fost înmormântat lângă mama în satul natal Corlăteni, raionul Râșcani.

PREMII ȘI DISTINȚII

1984 – Premiul de Stat pentru Literatură

1985 – Maestru Emerit al Artei

Ordinul „Insigna de Onoare”

1967 – Premiul literar unional „Nicolai Ostrovski”

1995 – în satul de baștină al scriitorului a avut loc inaugurarea Muzeului literar „Liviu Damian”.

<http://www.allfun.md/article/29084>

<https://www.prospect.md/ro/history/muzee-istoria-muzeelor/casa-memoriala-liviu-damian.html>

2000 – pe casa în care a locuit scriitorul în ultimii ani de viață, a fost dezvelită placa memorială „Liviu Damian”.

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/57/Liceul teoretic Liviu Damian din R%C3%AE%C5%9Fcani.JPG](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/57/Liceul_teoretic_Liviu_Damian_din_R%C3%AE%C5%9Fcani.JPG)

Liceul Teoretic „Liviu Damian” din Râșcani

<http://blogogo.md/post/descopera-orasul-riscani-12-locuri-de-visitat>

Astăzi numele scriitorului îl poartă un liceu din Chișinău și o stradă din același oraș.

Baștina nu-i numai geografie.

Baștina e-un loc unde răspunzi

pentru starea ta de sărăcie

când te legi cu-acei la suflet scunzi.

Baștina-ți cunoaște viața toată

de când erai abia de-un cot

până la toiagul ce te-arată

însemnat cu slavă ori cu glod...

Baștina e ochiul ce nu doarme.

Baștina aude ce-i în piept.

Baștina e dorul sfânt al mamei

și verdictul tatei greu, dar drept.

Dar mai mult te are și te-așteaptă

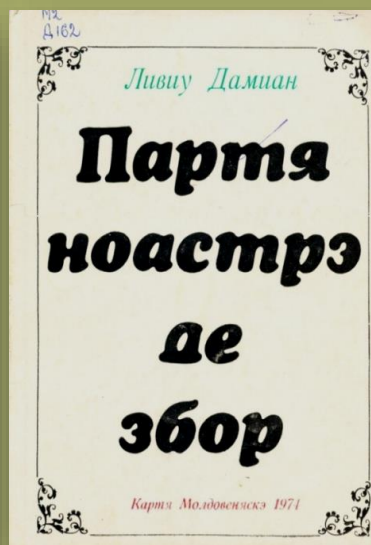
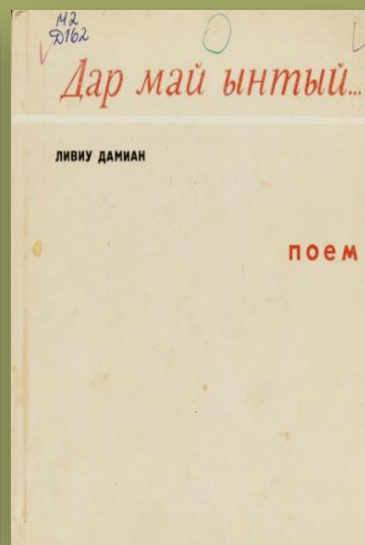
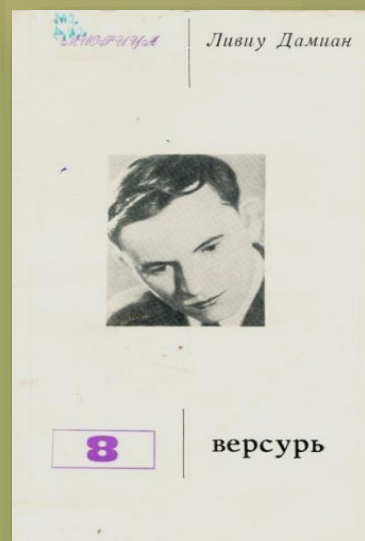
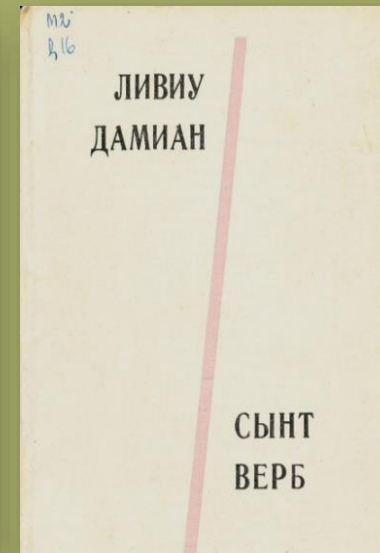
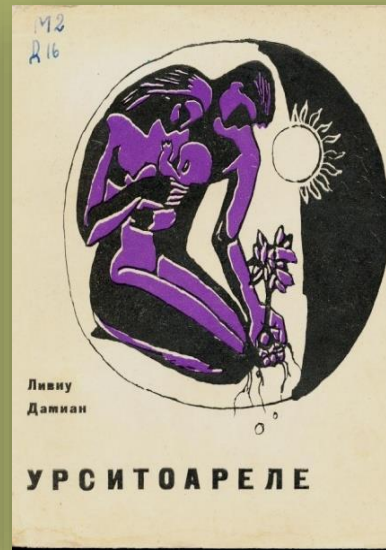
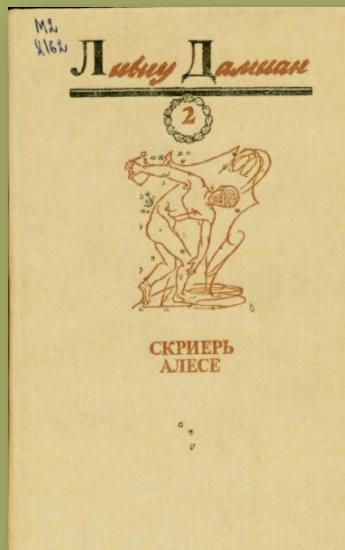
Când robit de dor și de lumini

Trupul tău cel istovit se-ndreaptă

Către ochii ei de rouă plini.

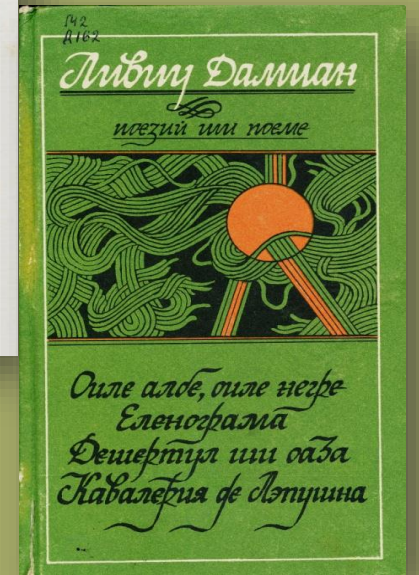
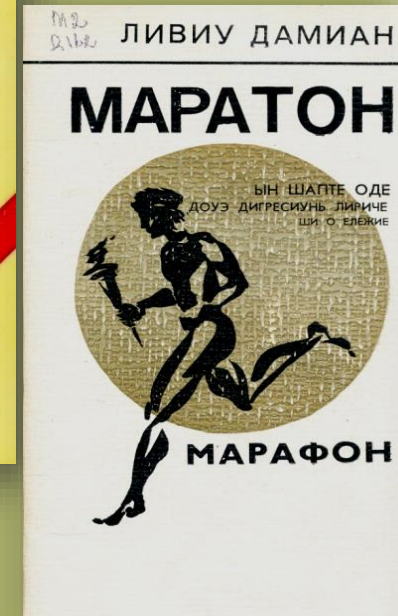
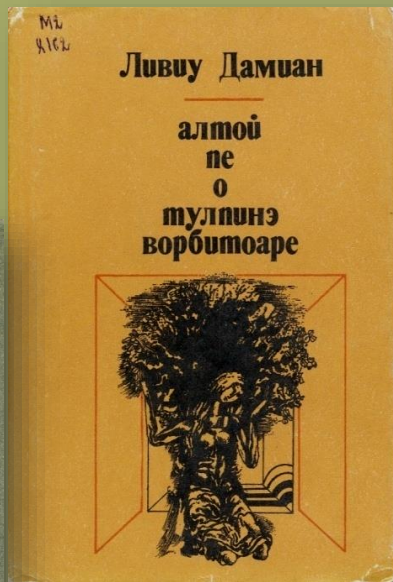
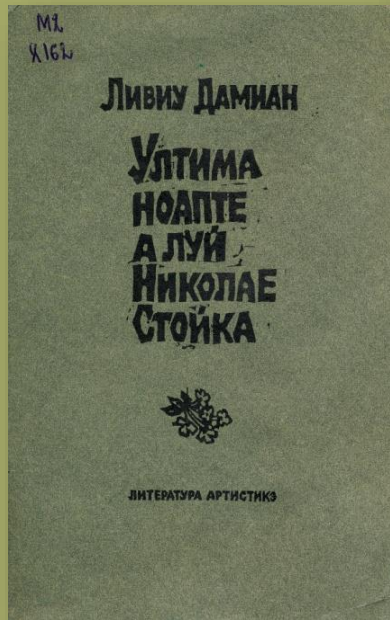
Altoi pe o tulpină vorbitoare, Liviu DAMIAN

OPERA

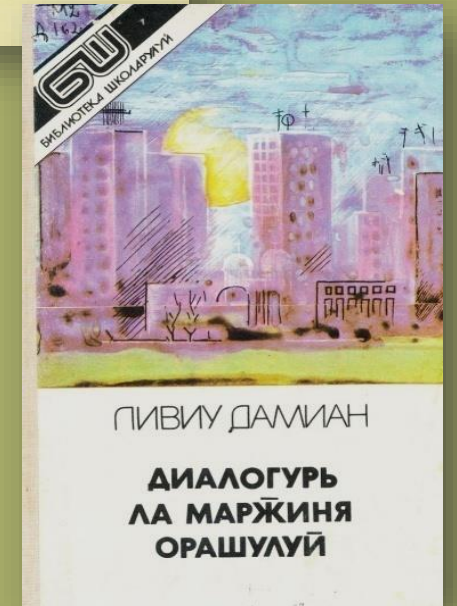
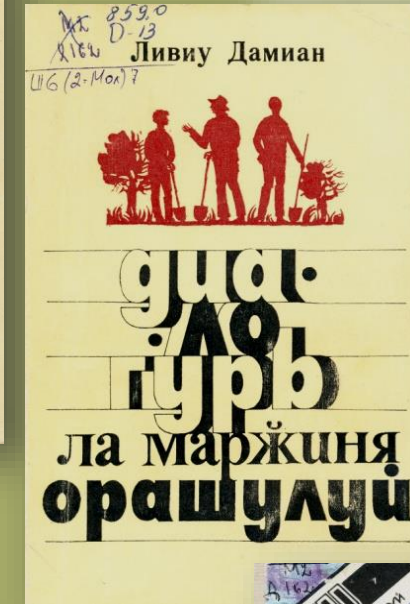
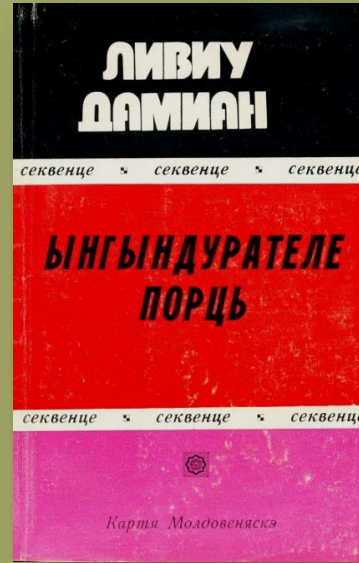
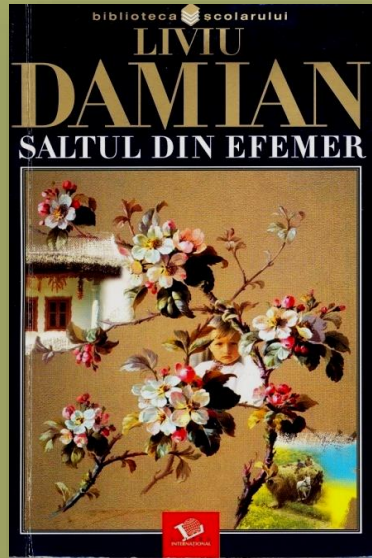
*În limba asta mă-nțeleg
Cu via și ogorul.
În limba asta știu să cânt
Dacă mă prinde dorul...*

Grai, Liviу DAMIAN

*...Atât de mică e pădurea
Că-ar încăpea în umbra ta.
Lumina cade ca securea care
vederile îți ia.*

**Altoi pe o tulpină vorbitoare,
Liviu DAMIAN**

*Verde matern, verde matern –
Codrul te vede veșnic verde,
Nisipul te vede al nimănuui,
Mitul te vede al mitului...*

Verb matern, Liviu DAMIAN

PLACHETE DE VERSURI PENTRU COPII

*Mamă, noi suntem ochii tăi.
Vedem prin frunze nuca
și pâinea unde nu-i.*

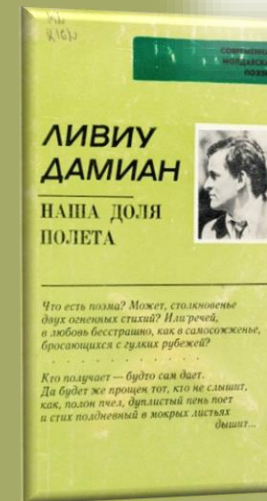
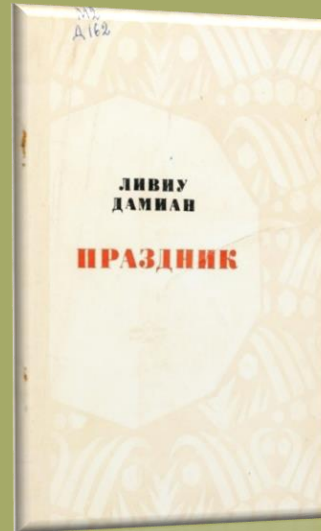
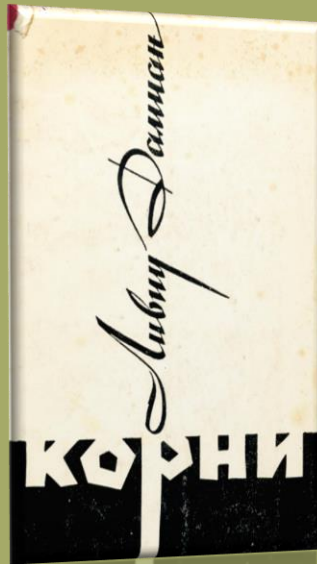
*Mamă, noi suntem râsul tău.
Răsunător aleargă pe vale
clopoțelul de argint la izvoare.*

*Mamă, noi suntem visele tale.
Alergăm peste dealuri,
găsim un sat cu case albe,
cu spicul cât vrabia,
cu părinții acasa...*

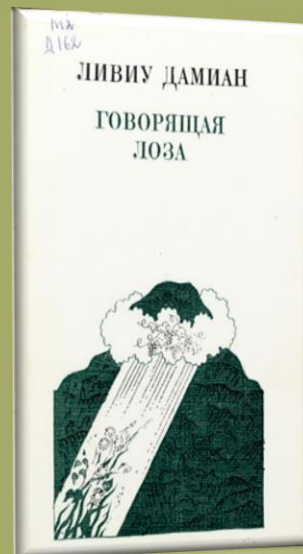
Mamă..., Liviu DAMIAN

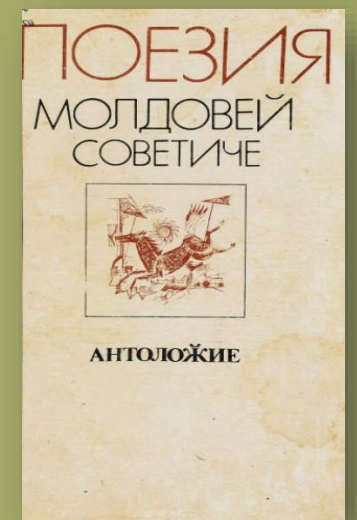
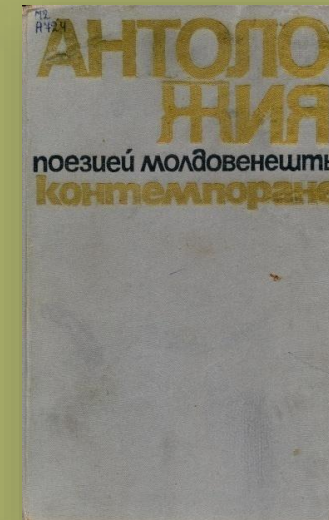
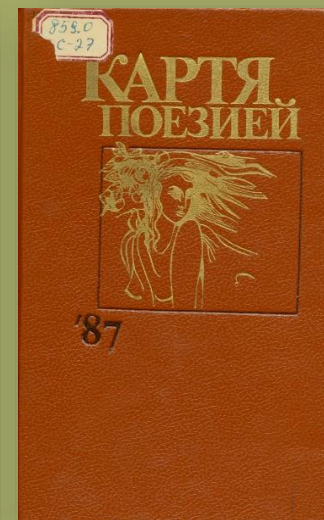
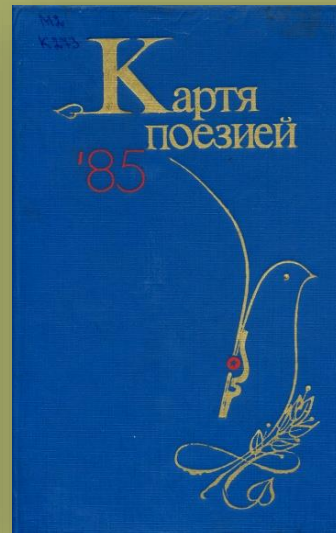
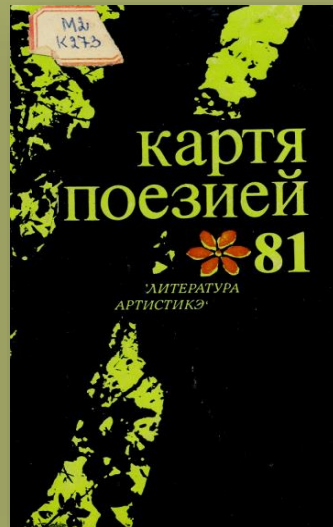
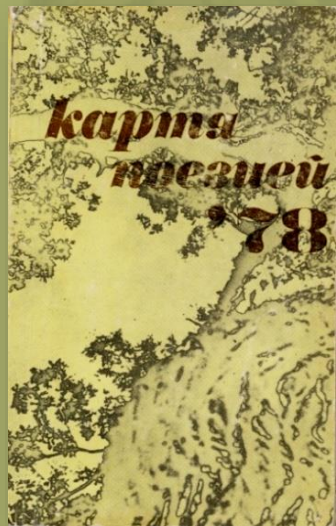
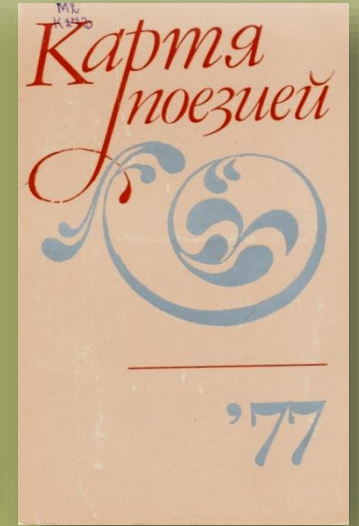
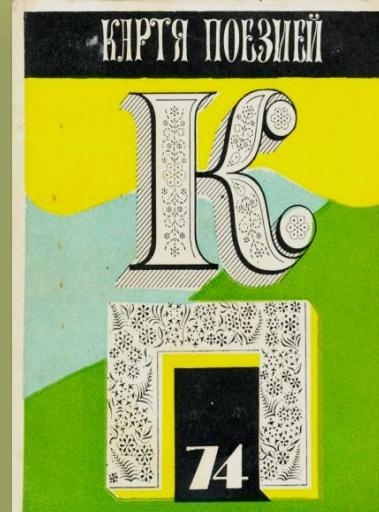
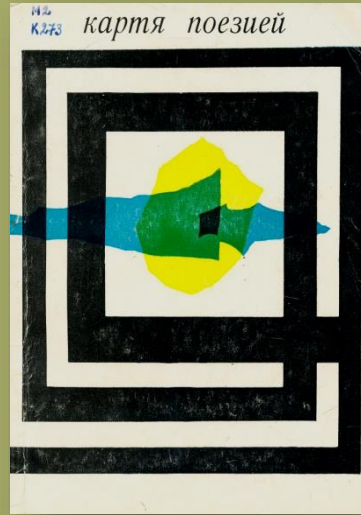
TRADUCERI

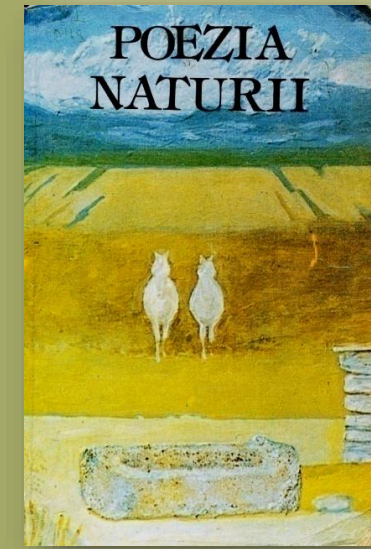
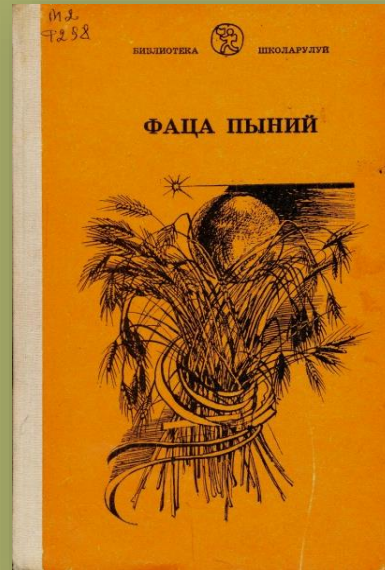
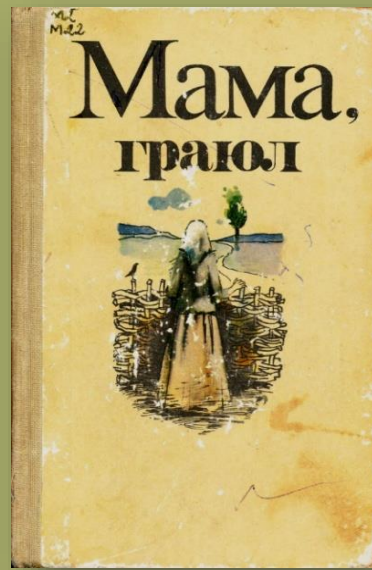
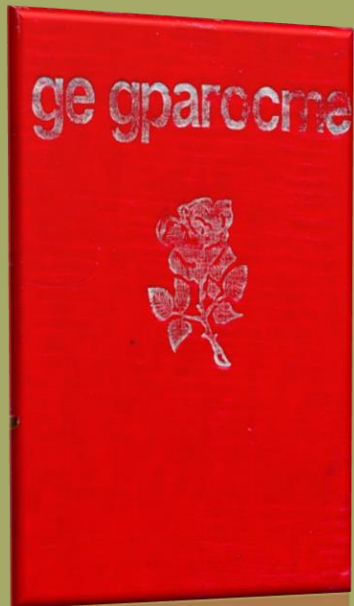

ÎN LIMBA RUSĂ, UCRAINEANĂ, LITUANIANĂ, LETONĂ, POLONEZĂ, FRANCEZĂ

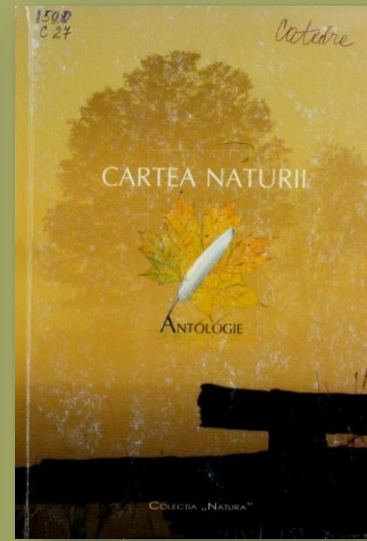
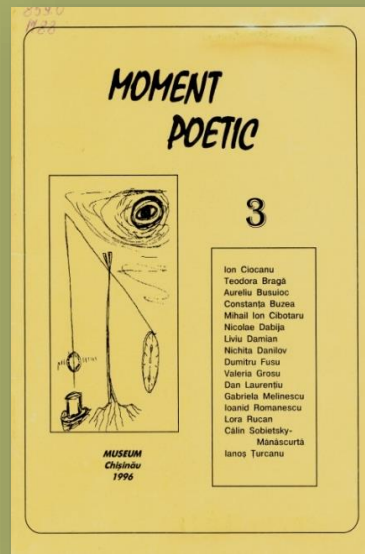
PREZENȚE ÎN ANTOLOGII

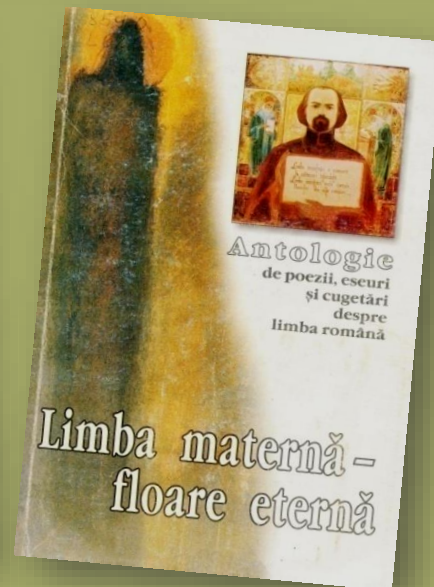
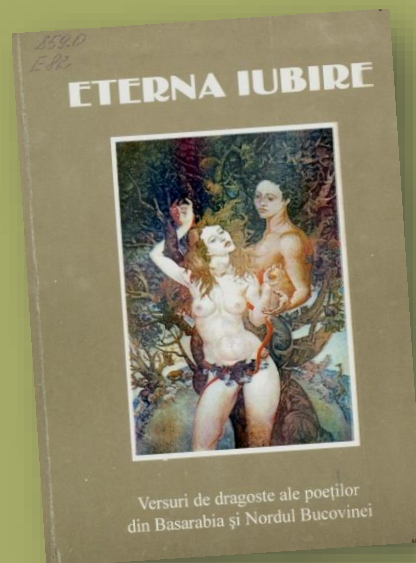
„Liviu Damian a fost preocupat în permanență de dezbaterea problemelor-cheie ale contemporaneității și de inovarea continuă a limbajului poetic, fără însă a neglija temele și motivele general-umane. El și-a făcut din neliniștile epocii sursa primordială de inspirație a întregii sale creații poetice și publicistice”.

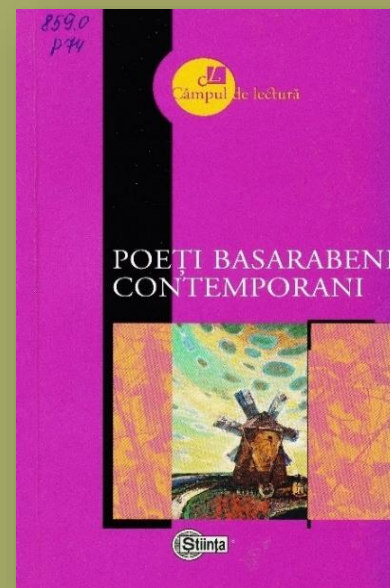
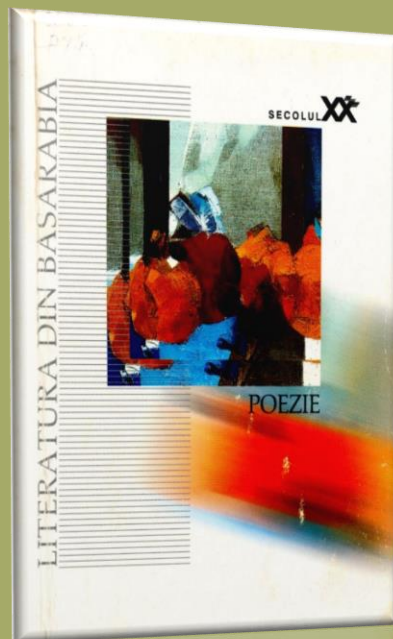
Mihail DOLGAN

*Fără vârstă e apa
a ei strălucire.
Fără vârstă e viața
izvorând din iubire.
Și doar clipa aceasta
ce dă-n floare și ține
e de-o vârstă cu roua
e de-o vârstă cu mine.*

Strălucire, Liviu DAMIAN

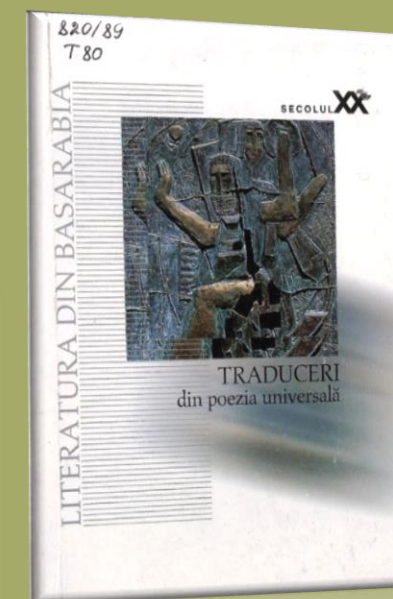

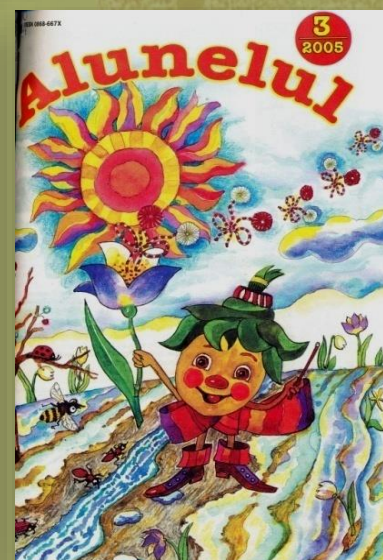
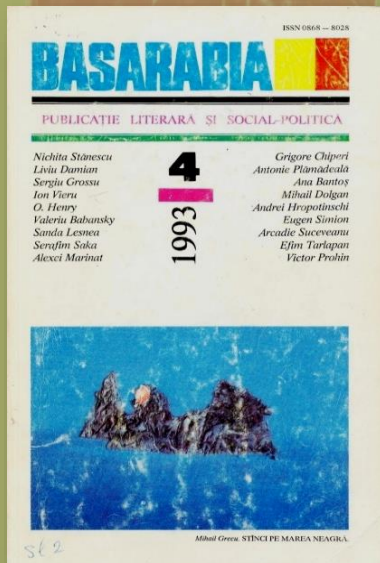
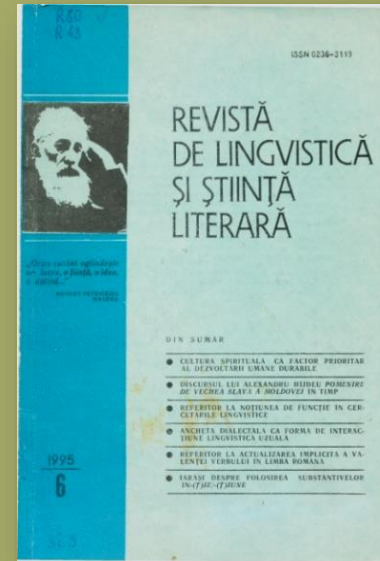
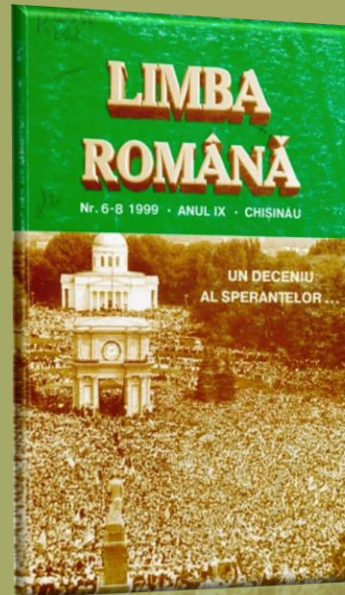
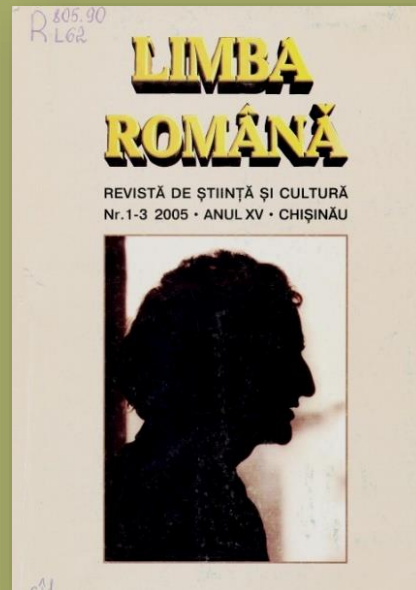
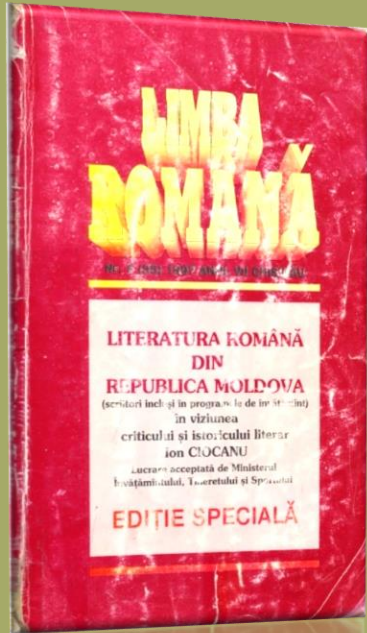
**Liviu DAMIAN
TRADUCĂTOR**

„Liviu Damian ne-a încurajat să iubim cuvântul, să-l respectăm, să-l prețuim. Într-o perioadă când era greu să iubești mult ceea ce nu suferă să fie iubit puțin. De la el am deprins cum să luptăm cu inerția verbului și versului. Acest om era un clopot în clopot. Alarma și conștiința acestui neam... Știa ca nimeni altul să cultive în jurul său o atmosferă de onestitate și demnitate omenească.”

Nicolae DABIJA

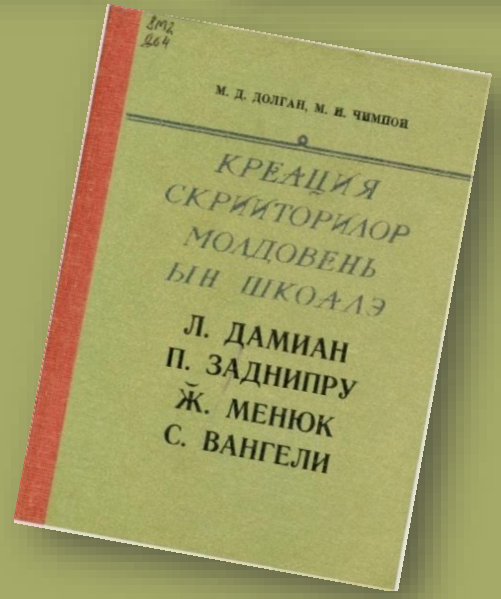
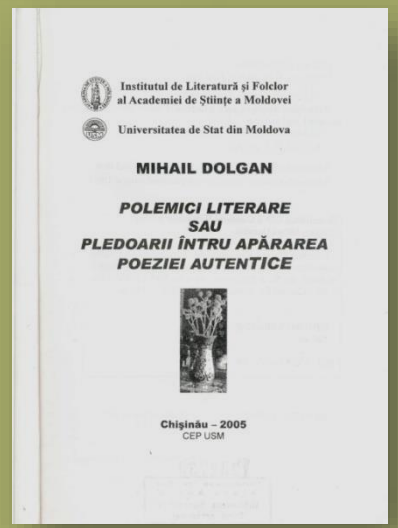
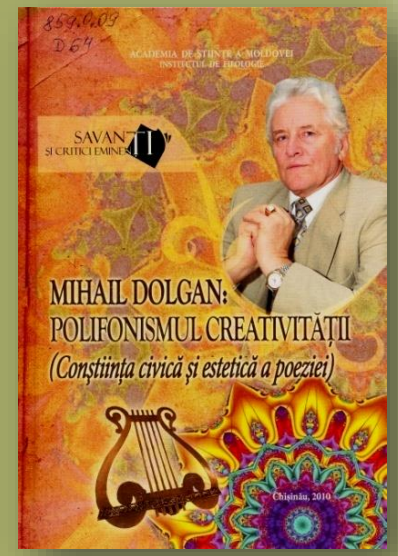
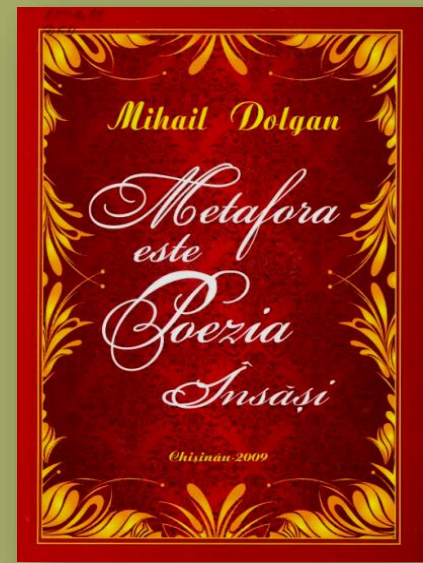
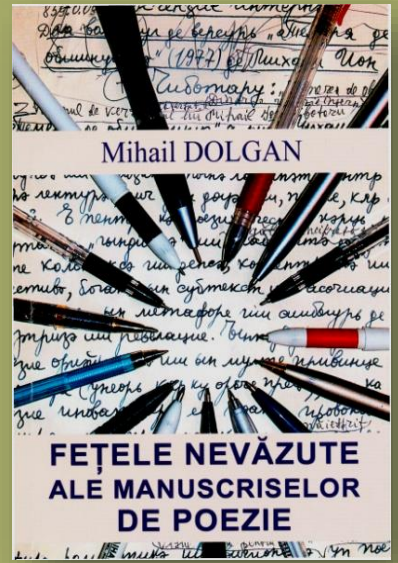
PREZENȚE ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

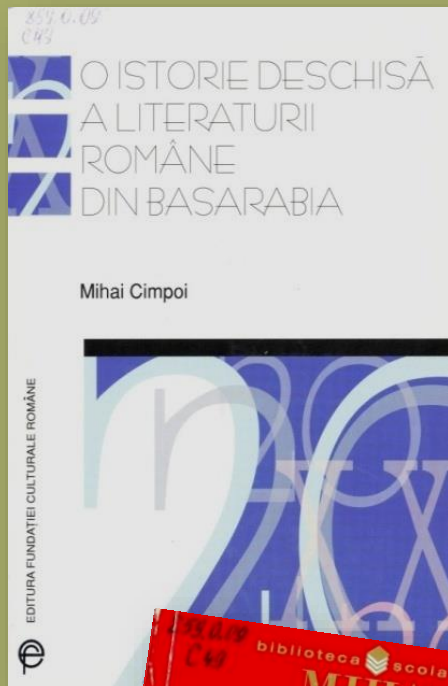

„...Lirismul și sugestivitatea versurilor autorului izvorăsc dintr-un sistem de metafore și simboluri de mare adâncime intelectuală, din noutatea simțirii și din profunzimea acestei simțiri. Convețuirea sugestiei metaforice cu vocabula directă, a gestului elogios cu remarca polemică generează în poezia lui Liviu Damian o tensiune lirică răscolitoare și neliniști vibrante...”

Mihail DOLGAN

REFERINȚE CRITICE

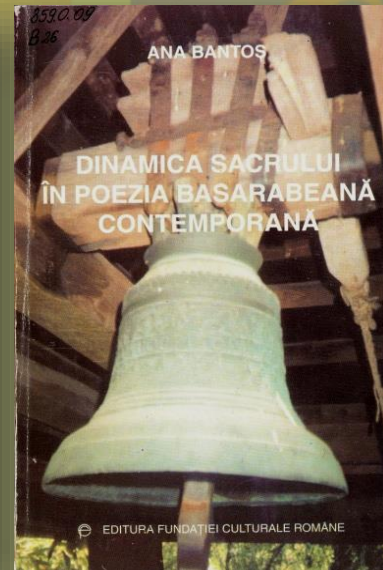
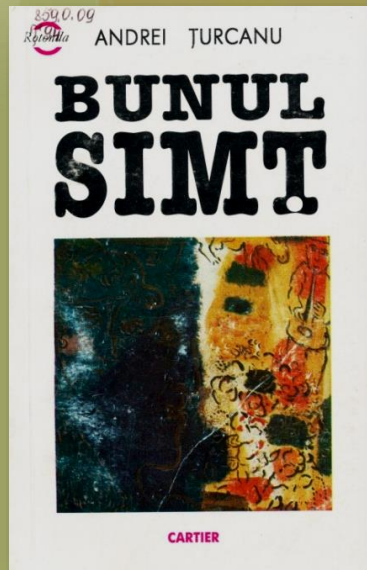
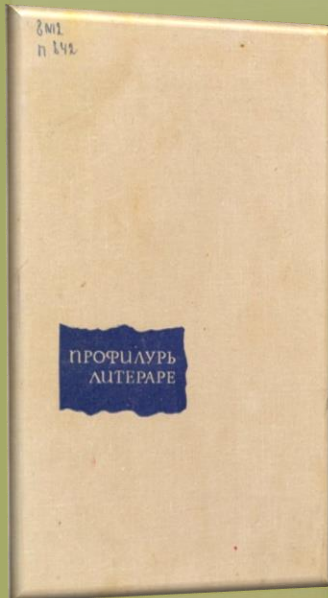
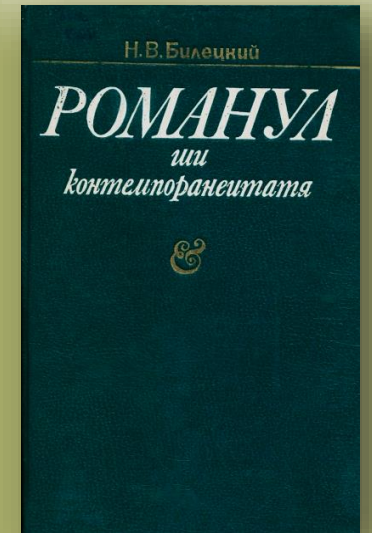
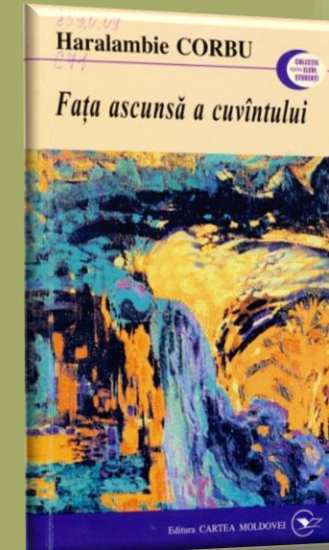
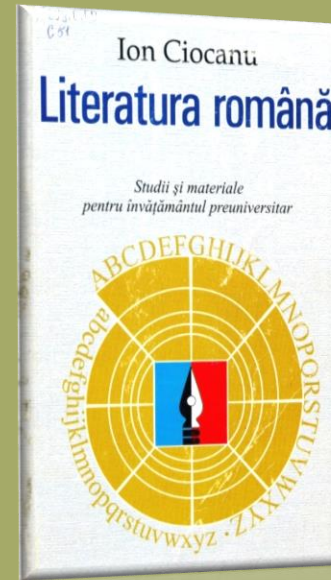
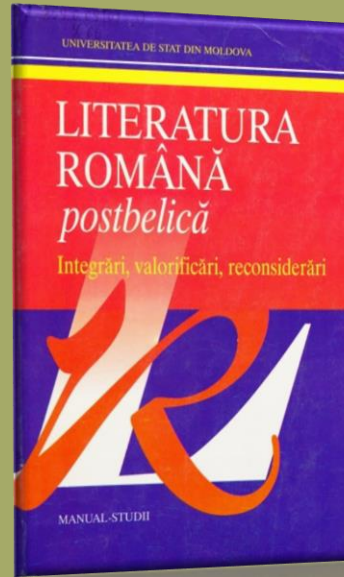
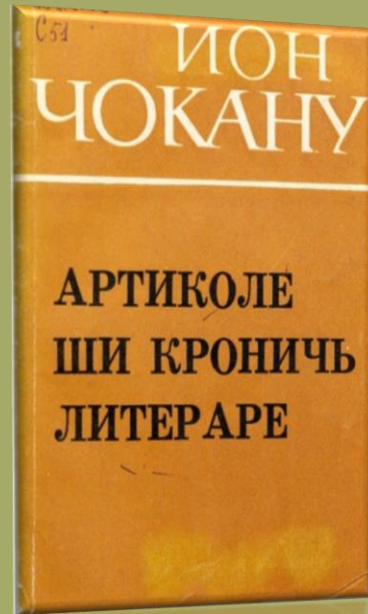
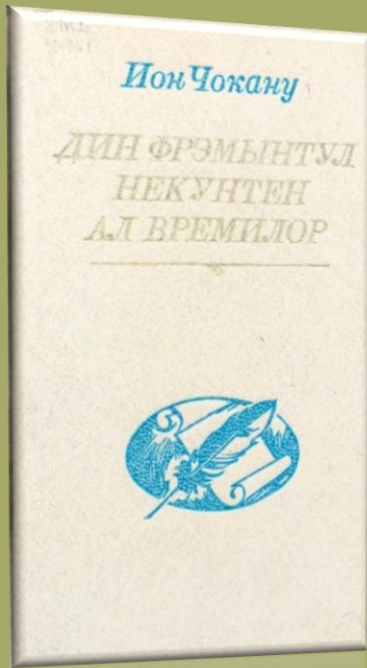

„Liviu Damian, „poetul inimii și tunetului”, al „mândriei și răbdării”, face parte din generația șaiszeciștilor basarabeni, având toate însemnele unui luptător postlabișian cu inerția, ale unui recuperator de întreg ființial național prin restabilirea punților sfărâmate – cu trecutul, cu valorile, cu firescul, cu „focul din verb” ce vine „de dincolo de ieri”.

Mihai CIMPOI

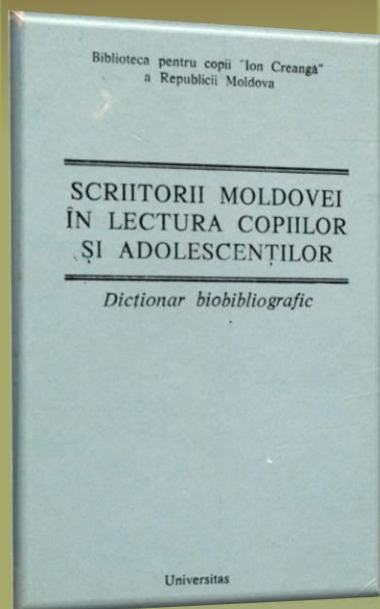
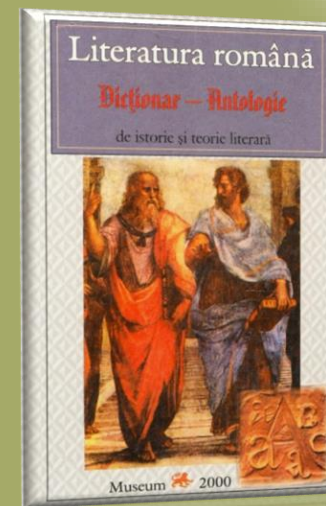
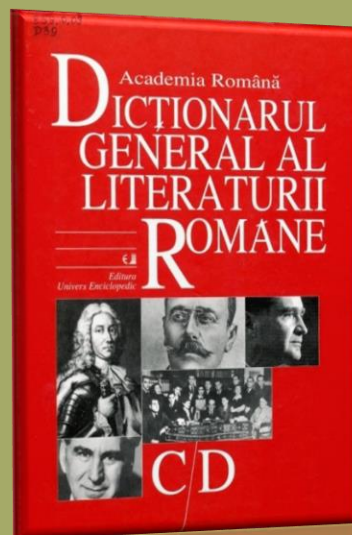
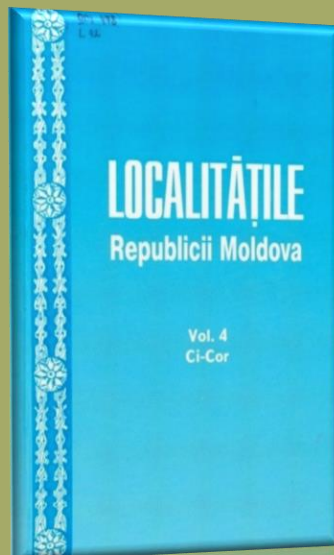
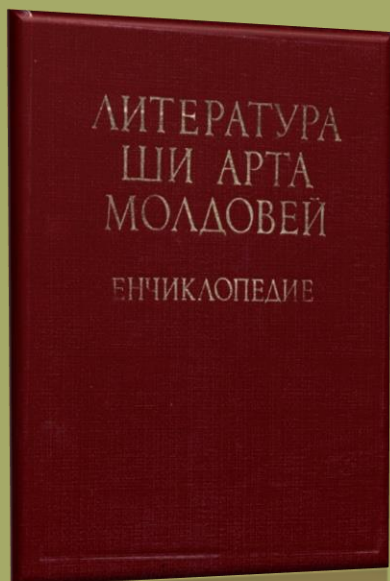

„Liviu Damian este un scriitor modern, care a impus o altă viziune, a știut să îmbine tradiția cu inovația. De numele lui este legat efortul de modernizare a literaturii din Basarabia, a poeziei și a esteticii. A fost un om cu mult caracter, cu multă demnitate și verticalitate”.

Arcadie SUCEVEANU

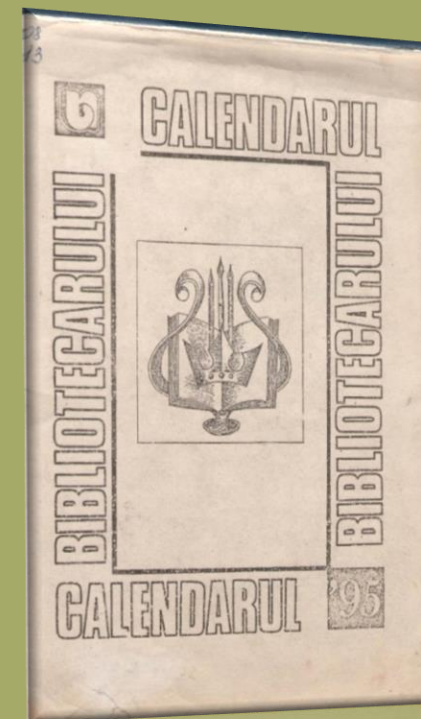
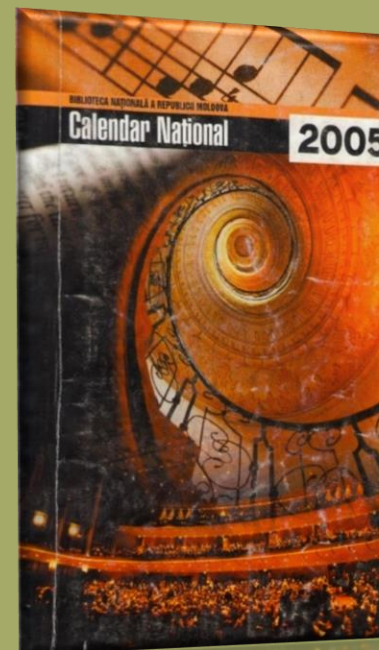
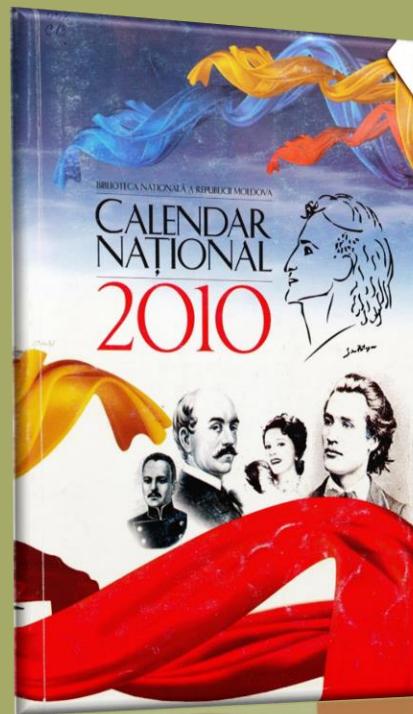
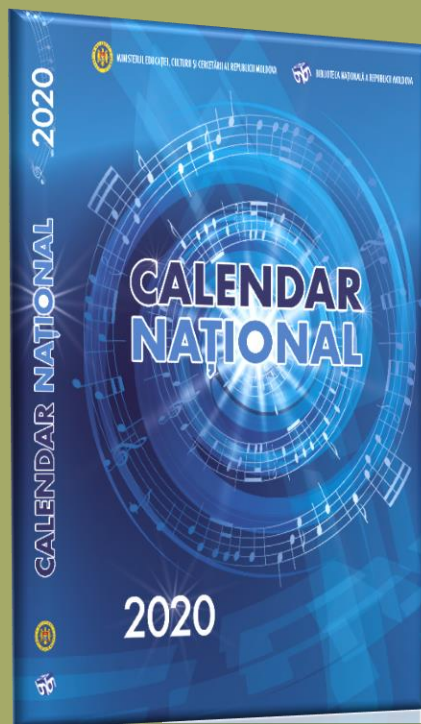
PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚĂ

„Izvora din întreaga sa putere spirituală, din aleasa sa cultură poetică, o liniște înflăcărată, care călea duhul celor aflați în preajma inimii sale. Era exploziv duhul său și molipsitor de viață. Alteori arăta fragil ca o floare, plângea chiar. Dar plângea frumos... Suflet bun în toate... A fost ostaș al vieții, al curajului scriitoricesc...”

Grigore VIERU

PREZENȚE ÎN CALENDARUL NAȚIONAL

<http://www.bnrm.md/files/publicatii/calendar%202020.pdf>

PREZENȚE ÎN INTERNET

The screenshot shows the Romanian Wikipedia article for Liviu Damian. The page includes a navigation menu on the left with options like 'Pagina principală', 'Proiectul Wikipedia', and 'Ajutor'. The main content area features the title 'Liviu Damian', a brief biography, and a list of his works under the heading 'Opere'. The text mentions his birth on March 12, 1935, in Corlăteni, Bălți, and his role as a writer and translator in the Republic of Moldova.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Liviu_Damian

The screenshot shows an article on the Limbaromana website. It features a portrait of Liviu Damian and a detailed biography in Romanian. The text describes his literary career, including his work as a translator and his involvement in the literary scene of the Republic of Moldova. A calendar of events is visible at the bottom of the article.

<http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1>

The screenshot shows a profile page for Liviu Damian on the Moldovenii website. It includes a star rating, the number of views (1,282), and the number of likes (2). The profile is associated with the user 'Angela Gatmanic'. The main content area is mostly blank, suggesting the article text is not fully visible in this view.

Născut pe 13 martie, 1935, la Strâmba (azi Corlăteni), jud. Bălți, Liviu Damian a luat calea cerului pe 20 iulie 1986, fiind înmormântat la locul de baștină. A absolvit școala medie din satul natal (1955); Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de istorie și filologie, specialitatea Limba și literatura română (1960). Pe parcurs, a fost redactor adjunct al revistei "Nistru", redactor-șef al Comitetului de Stat pentru Edituri și secretar al Comitetului de Conducere al

<http://www.moldovenii.md/ru/people/194>

The screenshot shows an article from the Jurnal de Chișinău. The title is 'Liviu Damian – un glas în pustiu?'. The article discusses the author's literary work and his role in the literary scene of the Republic of Moldova. It mentions his birth in 1935 and his death in 1986. The text also touches upon his involvement in the literary movement of the time.

<http://www.jc.md/liviu-damian-un-glas-in-pustiu/>

The screenshot shows an article from the Europalibera website. The title is 'LIVIU DAMIAN: POETUL REZISTENȚEI, POETUL DEMNITĂȚII'. The article features a portrait of Liviu Damian and discusses his role as a poet and his resistance to the political regime of the time. It highlights his literary contributions and his stance on human rights.

<http://www.europalibera.org/content/blog/25307315.html>

<http://www.moldova.org/corlateni-satul-liviu-damian-foto-231097-rom/>

<http://leo-butnaru.blogspot.com/2014/03/de-ziua-lui-liviu-damian-13-martie-1935.html>

**SĂ FIE PACE-N LUME
și ploaie pe meleag
și să nu ne părăsească salcâmul
ocrotitorul din prag.**

Salcâmul din prag, Liviu DAMIAN

„Liviu Damian a fost un tribun, un om de cultură al tuturor timpurilor. Un remarcabil poet român din generația N. Stănescu, I. Alexandru, A. Blandiana, egal ca spirit, ca valoare estetică și ca impact asupra generației viitoare... Pe lângă har, geniul avea calitatea de a se împărtăși cu cei mai tineri, care urmau să ducă suflarea literară mai departe”.

Ion HADÂRCĂ

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- BANTOȘ, Ana.** Mîntuirea prin logos: Poezia lui L.Damian. In: *Limba română : rev. de șt. și cultură filologică*. 1999, nr 6-8, pp.71-78. ISSN 0235 - 9111.
- BANTOȘ, Ana.** Sacralitatea integrității umane la Liviu Damian. In: *Dinamica sacrului în poezia basarabeană contemporană*. București : Ed. Fundației Culturale Române, 2000, pp.103-146. ISBN 973-577-291-4.
- CANȚĂRU, Grigore.** Liviu Damian: Tentația intertextualității. In: *Limba română : rev. de șt. și cultură filologică*. 2005, nr 1-3, pp.185-191. ISSN 0235-9111.
- CIMPOI, Mihai.** *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*. Ed. a 2-a. Ch. : Ed. Arc, II-a, 1997. 431 p. ISBN 9075-61-020-X.
- CORBU, Haralambie.** Fața ascunsă a cuvîntului. Ch. : Cartea Moldovei, 2007, 504 p. ISBN 978-9975-60-103-0.
- DOLGAN, Mihail.** Conceptul modern de poezie la Liviu Damian. In: *Poezia contemporană, mod de existență în Metaforă și Idee*. Ch : Elan Poligraf , 2007, pp. 450-458. ISBN 978-9975-66-004-4.
- DOLGAN, Mihail.** Cum trebuie interpretată lirica : [Liviu Damian]. In: *Polemici literare sau Pledoarii întru apărarea poeziei autentice*. Ch. : CE USM, 2005. pp. 218-238. ISBN 9975-70-550-2.
- DOLGAN, Mihail.** Modernitatea liricii lui Liviu Damian. In: *Revista de lingvistică și știința literară*. 1995, nr 3, pp. 109-111. ISSN 0236-3119.
- DOLGAN, Mihail.** Poemul „Melcul” și interpretările lui critice. In: *Polemici literare sau Pledoarii întru apărarea poeziei autentice*. Ch. : CE USM, 2005, pp. 288-295. ISBN 9975-70-550-2.
- TATOMIRESCU, Ion Pachiea.** Liviu Damian – tunetul inimii în verb. In: *Generația resurecției poetice (1965-1970)*. Timișoara, 2005, pp. 405-406. ISBN 973-695-198-7.
- ȚURCANU, Andrei.** Poezia: Dezagregare și verb: Liviu Damian. In: *Bunul simț : Eseuri*. Ch. : Cartier, 1996, pp. 73-76. ISBN 5-7790-0380-7.

RESURSE ELECTRONICE

<http://primo.libuniv.md/>

http://ro.wikipedia.org/wiki/Liviu_Damian

<http://ru.scribd.com/doc/109340430/Liviu-Damian#scribd>

<http://www.moldovenii.md/ru/people/194>

<http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1912>

<http://www.europalibera.org/content/blog/25307315.html>

<http://www.moldova.org/corlateni-satul-lui-liviu-damian-foto-231097-rom/>

<http://www.jc.md/liviu-damian-un-glas-in-pustiu/>

<http://wwwbibliocity.blogspot.com/2010/04/liviu-damian-prima-biblioteca-de-poezie.html>

Realizat:

Ala Lîsîi, bibliotecar

Coordonator:

Valentina Topalo, bibliotecar principal

Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

Biblioteca Științifică USARB

Bălți, 2020